

REFERAT Handicaprådet 2022-2025 d. 06-02-2023

Mødedato Mandag d. 06. februar 2023 kl. 16:30

Mødested Mødelokal A, Ullasvej 23, Rønne

Mødedeltagere Sanne Friberg, Bo Ancher Jensen, Bente Helms, Kim Eilif Rasch Pedersen, Ann Rubæk-Nielsen, Margrethe Vogt Thuesen, Mette Fabricius, Lone Pihl, Selina Munch-Petersen, Wanda Brændeholm, Kim Jacobsen, Bolette Kristensen

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Kvalitetsstandarder for madservice fra 1. maj 2023.....	4
Udkast til Folkesundsstrategi for Bornholm 2023-2025 i høring.....	6
Orientering om magtanvendelser på voksenhandicapområdet 2022.....	9
Orientering om sundhedsfagligt tilsyn - Genoptræningsenhed Sønderbo.....	12
Gensidig orientering til og fra medlemmerne og sekretariatet.....	14
Eventuelt.....	15
Lukket.....	16

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

Bente Helms, Wanda Brøndeholm.

Bemærkninger til dagsordenen

Ingen.

Punkt 2: Kvalitetsstandarder for madservice fra 1. maj 2023

22/29789

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Kvalitetsstandarderne for madservice har ikke været revideret siden 2014, og der er i mellemtiden kommet nye kostråd og nye retningslinjer for målrettet mad.

Mad- og Rengøringservice har derfor et ønske om at få tilpasset kvalitetsstandarderne for madservice, så de følger de nye kostråd og retningslinjer for målrettet mad.

Der skal tages stilling til, om de reviderede kvalitetsstandarder kan godkendes, og om de skal til høring i Ældrerådet.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- kvalitetsstandarderne for "Frit valg af leverandør af madservice" og "Kvalitetsstandard for madservice i plejeboliger og dagcenter" sendes i høring i Ældrerådet. Efter høring i ældrerådet, får udvalget sagen til endelig godkendelse.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 04-01-2023

Orientering givet.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 30-01-2023

Godkendt, idet udvalget også ønsker sagen sendt til høring i Handicaprådet

Beslutning Handicaprådet den 06-02-2023

Der skal være opmærksomhed på afbestillingsfristen, der omtales i bilagene, hvor det fremgår at der skal afbestilles 8 dage før. Det bør præciseres, at der er tale om hele afdelingens samlede bestilling.

Sagsfremstilling

Bornholms Regionskommunes kvalitetsstandarder for "Frit valg leverandør af madservice", "Kvalitetsstandard for madservice i plejeboliger" og "Kvalitetsstandard for madservice til dagcentre" bør revideres. Standarderne er sidst revideret i 2014, og der er siden kommet både nye kostråd og nye retningslinjer for målrettet mad. De nye kostråd samt retningslinjer for målrettet mad er derfor indarbejdet i de nye kvalitetsstandarder.

Der har tidligere været tre kvalitetsstandarder. Det anbefales, at to af standarderne skrives sammen, så der fremadrettet kun er to kvalitetsstandarder:

- "Kvalitetsstandard for madservice i plejeboliger og dagcenter", se bilag 1.
- "Kvalitetsstandard til Frit valg leverandør af Madservice", se bilag 2.

Der er gennem de sidste par år sket en udvikling i en mere målrettet indsats for at skabe en positiv udvikling i måltidsvanerne. Dette for at sikre en mere bæredygtig tilgang, en mere varieret kost og at få flere proteiner gennem bægfrugter. Derfor er de tidligere bilag med konkrete mængder af mad udgået af de nye kvalitetstandarder. Derved kan der laves mere målrettet mad til den enkelte borger og med udgangspunkt i årstidens udbud af bæredygtige råvarer. Den Nationale Kosthåndbog, der indeholder retningslinjer og anbefalinger for opsporing, kostformer, diæter og daskostforslag, er fortsat udgangspunktet for standarderne.

De nye kvalitetsstandarder har været til gennemsyn i Center for Ældre herunder Myndighed samt ledere i plejecentre og hjemmeplejen, og deres bemærkninger er indarbejdet i de nye kvalitetsstandarder.

I 2014 var kvalitetsstandarderne ikke til høring i Ældrerådet, men Mad- og Rengøringservice anbefaler, at dette sker i forbindelse med denne godkendelse.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Bilag

Bilag 1. Kvalitetsstandard for madservice i plejeboliger og dagcenter

Bilag 2. Kvalitetsstandard for madservice 2023

Punkt 3: Udkast til Folkesundsstrategi for Bornholm 2023-2025 i høring

22/27539

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget godkender

Resumé

Folkesundhedsstrategi for Bornholm skal revideres. Der foreligger derfor et udkast til Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025. Inden strategien godkendes endeligt i Kommunalbestyrelsen, sendes udkast til høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådet.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- At udkast til Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025 sendes i høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådet.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 30-01-2023

Godkendt.

Beslutning Handicaprådet den 06-02-2023

Handicaprådet bemærker, at rådets kommentarer er blevet indskrevet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Med udgangspunkt i Folkesundhedspolitikken for Bornholm godkendte Kommunalbestyrelsen 19. september 2020 en folkesundhedsstrategi for Bornholm for perioden 2021-2022.

Denne sag handler om, at strategiperioden er udløbet. Derfor er der udarbejdet et udkast til Folkesundhedsstrategi for perioden 2023-2025. Som led i processen skal udkastet sendes i høring.

Ønsker til fokusområder fra de enkelte fagudvalg var til behandling i november og december 2022. Her pegede de enkelte fagudvalg på udfordringer inden for eget område, som de enkelte fagudvalg ønsker særligt fokus på i Folkesundhedsstrategien for 2023-2025.

Her ses, hvad de enkelte fagudvalg særligt ønsker prioriteret:

- Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget: Social ulighed i sundhed med særligt fokus på unge udenfor job og uddannelse.
- Social- og Sundhedsudvalget: Svær overvægt og social ulighed i sundhed.
- Børne- og Skoleudvalget: Børns mentale trivsel herunder usund vægtudvikling.
- Natur-, Miljø og Planudvalget: At naturen inddrages i de tiltag, som tilbydes borgerne. Samt kostens betydning for folkesundheden.
- Fritids-, Kultur og Lokalsamfundsudvalget ønsker at fastholde centerets nuværende prioriteringer.
- Økonomi- og Klimaudvalget: Udvalget har ikke yderligere input.

Folkesundhedsstrategien for Bornholm 2023-2025 peger på følgende

- At Folkesundhedspolitikken 6 fokusområder fastholdes. De 6 fokusområder er:
 1. At flere børn og voksne trives og har god mental sundhed.
 2. At flere vælger et røgfrit liv.
 3. Mindre social ulighed i sundhed.
 4. At flere unge udskyder deres alkoholdebut, og færre har et skadeligt forbrug af alkohol.
 5. At færre børn er overvægtige.
 6. At flere børn og voksne bevæger sig mere.
 - At mental sundhed for børn og voksne fastholdes som et fælles politisk prioriteret fokusområde. Dette betyder konkret, at alle dele af kommunen skal bidrage med indsatser målrettet mental sundhed for børn og voksne. Da kommunens centre er meget forskellige, vil de enkelte centres bidrag også være meget forskellige. Fx retter nogle indsatser sig mod naturen, mens andre retter sig mod relationer i børnegrupper.
 - At de enkelte politiske fagudvalgs ønsker til fokusområder inden for eget område – jævnfør ovenstående – indgår og derfor er indarbejdet i strategien.
 - Hvordan kommunen vil arbejde med social ulighed i sundhed og mental sundhed.
 - Hvordan kommunen vil samarbejde om bornholmernes sundhed med eksterne aktører såvel som på tværs i kommunen. I forhold til det interne samarbejde er der fokus på følgende større tværgående indsatser:
 - Mental sundhed
 - Overvægt
 - Ensomhed blandt ældre
 - De små Børns Bornholm
 - Røg- og rusfri skoletid
 - Fælles tilbagevendende aktivitetsdag
 - Sundhed og trivsel i BRK som arbejdsplads
 - Områdefornyelse – sunde rammer
 - UngMod - rådgivning om køn, trivsel, seksualitet og gratis prævention
 - Hvordan kommunens forskellige centre vil bidrage til at løfte målene i Folkesundhedspolitikken – og inddrager relevante samarbejdspartnere herunder civilsamfundet.

Folkesundhedsstrategien fremhæver nogle af de områder og indsatser, vi på nuværende tidspunkt ved, at der vil blive arbejdet med i denne strategiperiode.

Varighed og opfølgning

- **Varighed:** Det anbefales, at strategien er fireårig – i modsætning til nu, hvor den er toårig. Konkret anbefales det, at strategien revideres i starten af hver valgperiode. Og at der gøres status på strategien i slutningen af hver valgperiode.
- **Opfølgning:** Der udarbejdes en status, som sendes til de politiske fagudvalg. Denne status har fokus på: De større tværgående indsatser. Centrene arbejder med indsatser/initiativer i forhold til folkesundhedsstrategien samt eventuelle nye større indsatser og initiativer.

De første høringssvar

Flere af de politiske udvalg valgte at sende strategien i høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådet allerede i forbindelse med, at fagudvalgene i november/december 2022 pegede på udfordringer inden for egne områder. Udfordringer, som udvalgene ønskede prioriteret i den reviderede udgave af Folkesundhedsstrategien. De indkomne svar, samt hvordan de er taget med i strategiarbejdet for 2023-2025, fremgår nedenfor:

- Ungerådet den 07-12-2022. Ungerådet er positive over folkesundhedsstrategien. Bifalder og ønsker især fokus på inddragelse af bevægelse i skolen idet dette er en mangelvare set fra elevernes synspunkt. Derudover bifalder ungerådet fokuset på den mentale trivsel i Center for Skole og håber på en udvikling, hvor trivselsindsatsen som koncept bliver endnu bredere og stærkere implementeret i den bornholmske folkeskole. I Ungerådet håber vi også på, at der kan blive arbejdet for at skabe en bedre bro imellem skole og fritidsaktiviteter for unge, idet skolen spiller en central rolle i elevernes aktivering i de fællesskaber øen har at tilbyde. Endvidere ser Ungerådet interesseret på fokuspunkterne vedrørende alkohol og rygning, og glæder sig til at samarbejde om en sund udvikling i samarbejde og dialog med ungdommen frem for det modsatte.

Administrationens kommentar: Ungerådets kommentar vedrørende alkohol og rygning er indarbejdet i strategien. De øvrige indsatser anbefales skoleområdet at arbejde videre med.

- Handicaprådet den 12-12-2022. Handicaprådet bifalder Folkesundhedsstrategien, vigtigt at prioritere i dette ambitiøse værk. Fokuspunkterne bør være emner som brug af civilsamfundet, naturen, fokus på børnenes sundhed, idrætsfaciliteter og herunder sociale sammenhænge.

Administrationens kommentar: Handicaprådets kommentarer er indarbejdet i strategien.

- Ældrerådet den 12-12-2022. Den er tilfredsstillende som den er for ældreområdet, med blandt andet prioriteret: Pædagoger på plejehjem og centre. Klippekort-som giver livskvalitet. Ansættelse af ungarbejdere mellem 13 og 17 år, efter skoletid. Netop pædagoger samt klippekort, har desværre været prioriteret som nedskæringer i budgetforhandlingerne.

Administrationens kommentar: Ældrerådets kommentarer er taget til efterretning.

Næste skridt

Efter endt høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådet behandler Social- og Sundhedsudvalget høringssvarene. Herefter anbefaler Social- og Sundhedsudvalget det endelige udkast til Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025 til godkendelse i Kommunalbestyrelsen.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025 udkast

Punkt 4: Orientering om magtanvendelser på voksenhandicapområdet 2022

22/29954

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Kommunalbestyrelsen orienteres

Resumé

Kommunalbestyrelsen skal årligt orienteres om antallet af magtanvendelser og andre indgreb i selvbestemmelsesretten jf. § 15 stk. 2 i 'Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne [...]'.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 30-01-2023

Orientering givet.

Beslutning Handicaprådet den 06-02-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Center for Psykiatri og Handicap har i perioden 1. januar 2022 – 31. december 2022 modtaget i alt 44 indberetninger om magtanvendelser, fordelt på 34 borgere. Det er en samlet stigning på 7 antal indberetninger i forhold til 2021.

Der har i 2022 været indberettet følgende former for magtanvendelser:

- 2 x §124 c om afværge ødelæggelse
- 7 x §124 d om fastholdelse
- 22 x §128 om anvendelse af stofseler
- 8 x §128 b om tryghedsskabende velfærdsteknologi
- 3 x §128c om låsning og sikring af yderdøre og vinduer

- 2 x §136 a om fastholdelse i hygiejnesituationer

Ud af de 44 indberetninger vurderes det at der var lovhjemmel til alle, bortset fra én som omhandlede fastholdelse. Myndighed vurderede dog at den magtanvendelse som ikke var lovhjemlet, var foretaget med mindst mulig indvirken

overfor borgeren, og med formålet at sikre omsorgsforpligtelsen overfor borgeren.

Myndighed havde efterfølgende kontakt til tilbuddet for at sikre læring af sagen, og deltog med oplæg om emnet på tilbuddets personalemøde.

Hvad er magtanvendelser?

Serviceovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten bygger på det enkelte menneskes ret til selv at bestemme – uanset om man har nedsat funktionsevne eller ej. Udgangspunktet er således beskyttelse af den personlige frihed.

I nogle situationer kan personalet være nødt til at gribe ind i retten til selv at bestemme af hensyn til borgerens værdighed, sociale trykthed eller af hensyn til andre.

Hvis der gennemføres et indgreb, som borgeren ikke giver eller kan give sit samtykke til, er der tale om magt.

Magtanvendelse er kun en mulighed, hvis det viser sig umuligt at løse situationen med en socialpædagogisk indsats og andre mindre indgribende indsatser.

Balancegangen i det pædagogiske arbejde er, at respektere borgerens selvbestemmelse, samtidig med at varetage omsorgspligten, så borgeren ikke skader sig selv eller omgivelserne.

Alle magtanvendelser skal registreres og indsendes til myndighed. Magtanvendelser som der ikke er forhåndsgodkendte, indsendes tillige til det sociale tilsyn.

Praksis

I 2022 overgik registrering af magtanvendelser til at foregå i fagsystemet Cura. Overgangen betyder mere stringent registrering og journalisering af de registreringer der foregår i kommunens egne tilbud.

Det har også medført et øget fokus på magtanvendelser, idet overgangen til nyt fagsystem har krævet undervisning i systemet. Den mere tekniske del af undervisningen har naturligt affødt spørgsmål og læring om magtanvendelser på et overordnet plan.

Det er Center for Psykiatri og Handicaps oplevelse, at tilbuddene indenfor voksenhandicapområdet arbejder målrettet og fagligt funderet på at finde alternativer i løsningen af særlige pædagogiske problemfelter omkring borgerne. Det er også centerets oplevelse, at tilbuddene tager forpligtelsen om at indberette- og ansøge om tilladelse til indgreb i selvbestemmelsen alvorligt.

Center for Psykiatri og Handicap vil i 2023 fortsat have fokus på at sikre, at lovgivningen omhandlende magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten på voksenområdet synliggøres og håndhæves. Viden om emnet kvalificeres gennem løbende temaundervisning på de enkelte tilbud- og i området generelt.

Bemærkning om flytning uden samtykke

Myndighedsafdelingen har ikke været opmærksom på, at magtanvendelse efter Serviceovens § 129 om flytning uden samtykke har skullet registreres til intern sagsbehandler for magtanvendelser. Denne opmærksomhed er kommet ultimo 2022.

Der forventes derfor en øgning i tallene for flytning uden samtykke jf. § 129.

Sagen sendes til orientering i Handicaprådet

Økonomiske konsekvenser

Bilag

Opgørelse over brug af magt 2022

Punkt 5: Orientering om sundhedsfagligt tilsyn - Genoptræningsenhed Sønderbo

23/535

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Resumé

Styrelsen for Patientsikkerhed har den 13. september 2022 gennemført et sundhedsfagligt, planlagt tilsyn med Genoptræningsenhed Sønderbo. Tilsynet blev fysisk foretaget på Rehabiliteringscenter Sønderbo som en del af et samlet tilsyn for de tre enheder Genoptræningsenhed Sønderbo, Afdeling Sygeplejen og Rehabiliteringscenter Sønderbo. Styrelsen har på baggrund af tilsynet vurderet, at der er mindre problemer af betydning for patientsikkerheden i Genoptræningsenhed Sønderbo.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 30-01-2023

Orientering givet.

Beslutning Handicaprådet den 06-02-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Styrelsen for Patientsikkerhed har ud fra forholdene på tilsynsbesøget den 13. september 2022 vurderet, at der på Genoptræningsenhed Sønderbo er mindre problemer af betydning for patientsikkerheden. Vurderingen af patientsikkerheden er baseret på observationer, interview, journal- og instruks gennemgang ved det aktuelle tilsyn. På baggrund af tilsynet blev det vurderet, at Genoptræningsenhed Sønderbo var sundhedsfagligt velorganiseret med gode procedurer og høj grad af systematik. I tilsynsrapporten er der lagt vægt på, at målepunkterne for journalføring og sundhedsfaglig behandling var opfyldt ved tilsynet, men der var mangler i forhold til instruks for personalets ansvars- og kompetenceforhold og indhentelse af samtykke til pleje og behandling.

Det skal bemærkes, at tilsynet blev foretaget som en del af et samlet tilsyn for de tre enheder Genoptræningsenhed Sønderbo, Afdeling Sygeplejen og Rehabiliteringscenter Sønderbo. Social- og Sundhedsudvalget er tidligere blevet forelagt tilsynsrapporten for Afdeling Sygeplejen og Rehabiliteringscenter Sønderbo til orientering.

Tilsynet

Tilsynet var et planlagt tilsyn på baggrund af patientforløb med hoftenær fraktur, der var udskrevet fra sygehus til kommunal genoptræning og pleje og behandling i Bornholms Regionskommune. I forbindelse med udskrivelsen sender sygehuset genoptræningsplan til Genoptræningen - Center for Sundhed og Forebyggelse. På baggrund af dette iværksættes videre træning efter udskrivelse, enten i patientens hjem, på plejecenter eller midlertidige pladser.

Ved tilsynet blev målepunkter for ortopædiske patientforløb 2022 derfor anvendt.

Under tilsynet blev der gennemført interview af ledelse og medarbejdere samt gennemgang af instrukser. To journaler som var udvalgt på baggrund af patienternes behandling på Bornholms Hospital for hoftenær fraktur blev gennemgået. Derudover blev der delvist set ind i en tredje journal.

Henstillinger

Fundene ved tilsynet giver anledning til, at Styrelsen for Patientsikkerhed henstiller følgende:

Målepunkt 1. Interview om organisering, ansvars- og kompetenceforhold

- Behandlingsstedet skal sikre, at der er retningslinjer/instrukser for ansvars- og kompetenceforhold for de forskellige personalegrupper, herunder for vikarer og studerende.

Målepunkt 16. Journalgennemgang af informeret samtykke til behandling

- Behandlingsstedet skal sikre, at patienternes og eventuelle pårørende/værges tilkendegivelser på baggrund af den givne information fremgår af dokumentationen.

Styrelsen for Patientsikkerhed forudsætter, at Genoptræningsenhed Sønderbo opfylder ovenstående henstillinger. Genoptræningsenhed Sønderbo er ikke blevet bedt om at indsende en handleplan eller andet skriftligt materiale til opfølgning på baggrund af tilsynet.

Genoptræningsenhed Sønderbo vil bl.a. efter tilsynet sikre udarbejdelse af retningslinjer og beskrivelse for medarbejdernes ansvar- og kompetenceforhold.

Ledelsens bemærkninger

Sundhedschefen i Bornholms Regionskommune:

”Ledelsen i Center for Sundhed og Forebyggelse er godt tilfreds med Styrelsen for Patientsikkerheds vurdering af Genoptræningsenhed Sønderbo som en enhed, der er sundhedsfagligt velorganiseret med gode procedurer og høj grad af systematik. Genoptræningsenheden vil i den kommende tid arbejde aktivt for at imødekomme de to henstillinger, som blev givet ved tilsynet.”

Sagen sendes til orientering i Handicaprådet og Ældrerådet.

Rapporten er offentlig tilgængelig på Bornholms Regionskommunes hjemmeside og på Styrelsen for Patientsikkerheds hjemmeside.

Økonomiske konsekvenser

Bilag

Tilsynsrapport, Genoptræningsenhed Sønderbo

Punkt 6: Gensidig orientering til og fra medlemmerne og sekretariatet

Der blev orienteret om følgende:

Beslutning Handicaprådet den 06-02-2023

Der er udsendt en invitation til deltagelse i ADHD-foreningens forårskonference og en til deltagelse i SIKON-konference. Derudover afholdes der en VISO-konference i december. Handicaprådet ønsker en bedre oversigt over hvad der blev brugt til rejser og uddannelse i 2022 og en uddybning af rejsebudgettets størrelse i 2023.

I uge 21 kommer der tilbud til fagpersonale og forældre om ADHD fra ADHD-foreningen.

Solsikkesnoren er blevet implementeret.

Autismeforeningen har afholdt foredragsarrangement om mindfulness.

Punkt 7: Eventuelt

Politisk sagsgang

Beslutning Handicaprådet den 06-02-2023

Intet.

Punkt 8: Lukket

22/852